

kræver, at 45 pCt. af Vælgerne giver deres Ja til Grundloven, hvilket altsaa vil være det Vælgertal, som de to Partier tilsammen raadede over ved sidste Valg. Jeg kan imidlertid alligevel ikke tro, at dette virkelig er Statsministerens Tanke og Ønske, jeg tror snarere, at Forhaandserklæringen er Udtryk for noget af den Usikkerhed, som har præget Regeringens Holdning i forskellige af de politiske Spørgsmaal ved denne Samlings Begyndelse. Et Ønske om at sikre Grundloven ved, at de to Partiers Vælgere alene skulde tilvejebringe de 45 pCt., kunde jo meget let briste, navnlig paa Grund af et særligt Forhold, som jeg ikke ved, om Statsministeren er tilstrækkelig opmærksom paa. En meget betydelig Fløj af de Konservative betragter jo ikke den forestaaende Genforening som noget i og for sig ønskeligt, ja man har jo ogsaa hørt, at der indenfor det konservative Folkeparti var Planer om at stemme mod den forestaaende Genforening; men selv om disse Ting ikke skulde komme til Udtryk, selv om de end ikke skulde komme til Udtryk direkte indenfor Partiet, er de dog Udtryk for Stemninger indenfor Partiet overfor det, der sker, og man kunde meget vel tænke sig, at store Dele af det konservative Folkeparti vilde være lidet interesserede i at stemme for en Grundlov, som skulde sikre kun Iste Zones Repræsentation her i Tinget. Med andre Ord, Regeringen og dens to Partier kunde ved en Obstruktion fra en Del af det konservative Folkeparti være udsatte for ikke at kunne gennemføre Grundlovssagen. Jeg kan derfor ikke tro, at det er Regeringens Ønske og Tanke kun at ville have Grundlovssagen gennemført alene ved disse to Partiers Hjælp. For at der ikke blandt disse konservative Kredse, hvis Stemning jeg har skildret, skulde opstaa den Tanke, [at de maaske vilde være i Stand til at lægge et afgørende Lod i Vægtskaalen, ønsker jeg allerede nu at sige, at vort Parti i saa Fald vil yde Regeringens Grundlovsforslag den Støtte blandt vore Vælgere, der vil være nødvendig til Grundlovens Gennemførelse ved Folkeafstemningen. Vi betragter det, saaledes som vi udtalte det, da Statsminister Zahle forelagde Forslaget, og saaledes som det senere gentagne Gange er hævdet, som en Nødvendighed, at denne Grundlov gennemføres, for at Sønderjydernes Repræsentanter saa snart som muligt kan indtræde i den danske Rigsdag, og jeg tør sige, at ikke mindst den Agitation, der er rejst i Anledning af den nu snart stedfundne Afslutning og Løsning af det sønderjydske Spørgs-

maal med hadefulde og infame Angreb paa Sønderjydernes Ledere, gør det i høj Grad ønskeligt, at disse Ledere snart kan indtræde i denne Rigsdag for at møde disse infame og skændige Angreb Ansigt til Ansigt. Ogsaa af den Grund ønsker vi at yde al mulig Støtte til, at Grundloven hurtigst muligt kan træde i Kraft, baade ved at vi giver den vor Stemme her i Tinget og ved at give den vor Stemme ved Folkeafstemningen. Men vi beklager dybt, at Regeringen ikke har villet stille den Forhandling, vi har ønsket, under saadanne Vilkaar, at saadanne Resultater kunde blive opnaaet, som utvivlsomt vilde være blevet opnaaet, dersom den Forhaandserklæring, som Statsministeren afgav, ikke var blevet afgivet.

Statsministeren (N. Neergaard): Der er fra forskellige Sider blevet udtalt stærk Beklagelse over Ministeriets Programudtalelse vedrørende Grundloven, og det er blevet sagt, at det er denne Programudtalelse, som paa vilkaarlig Maade har lukket Døren i for en Overenskomst, der i sig selv var ønskelig, og som ellers kunde være opnaaet. Jeg vil gøre ærede Medlemmer, der har rejst denne Kritik, opmærksom paa, at denne Programerklæring ikke indeholder noget som helst, der har kunnet være vore Modstandere her i Tinget ubekendt. Den indeholder paa dette Punkt intet som helst andet end en Gentagelse af det Standpunkt, som Venstre gik til Valg paa, og som for øvrigt vistnok ogsaa var det Standpunkt, som det konservative Folkeparti gik til Valg paa. Fra begge disse Partiers Side er nøjagtig det samme Standpunkt udtalt før Valget og begrundet mangfoldige Gange. Derfor var det Regeringens Pligt og en Selvfølge for den at udtale sig saaledes, som det skete i Programerklæringen. Vi kunde gøre det med saa meget større Sikkerhed, som vi havde ført det frem under Valgkampagnen og Valgets Udfald havde været en Tilslutning fra det ganske overvejende Flertal af Vælgerne. Igen at komme ind paa en Begrundelse af dette Standpunkt anser jeg for ret overflødig, da jeg har gjort det flere Gange. Maa jeg blot sige dette, at det er rigtigt, som Udvalgets Ordfører udtalte, at der naturligvis er Misfornøjelse fra nogle Sider med Grundloven af 1915, og det var der ogsaa ved dens Vedtagelse, men jeg tror ikke, jeg udsætter mig for nogen Modsigelse, naar jeg siger, at der aldrig ved en Forfatningsforandring her i Landet har været